

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai
Aplinkos ir infrastruktūros grupės vadovui,
Respublikos Prezidento vyriausiajam patarėjui
p. Jaroslav Neverovič
El. p. jaroslav.neverovic@prezidentas.lt
kanceliarija@prezidentas.lt

2019-08-26 Nr. 19-08-2-VERT

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai
El. p. priim@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
El. p. LRVkanceliarija@lrvt.lt

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
El. p. finmin@finmin.lt

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
El. p. info@enmin.lt

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai
El. p. info@vert.lt

PASTABOS

Dėl Įmokos už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus, susijusius su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos projekto

Lietuvos naftos produktų prekybos įmonių asociacija (toliau – **LNPPIA**) vienijanti penkias didžiausias naftos produktais prekiaujančias įmones Lietuvoje: UAB „Viada LT“, Circle K Lietuva UAB, AB „Ventus – Nafta“ (degalinių tinklo „Orlen“ ir „Ventus“ valdytoja), UAB „Neste Lietuva“ ir UAB „Baltic Petroleum“ valdo degalines – parduotuves, automatines degalines ir yra tarp didžiausių mokesčių mokėtojų šalyje.

Lietuviškų degalinių sąjunga (toliau - **LDS**) veikianti nuo 1996 m. vienija didžiąją dalį Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančių lietuviškos kilmės degalinių tinklų. Šiuo metu LDS vienija apie 20 narių, kurie užsiima mažmenine ir didmenine prekyba degalais bei mažmeninė prekyba kito tipo prekėmis.

LNPPĪA ir LDS išreiškia bendrą susirūpinimą ir nepritarimą dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos inicijuoto teisės akto projekto Nr. 19-9232 "Įmokos už valstybinės energetikos reguliavimo tarybos teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus, susijusius su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos patvirtinimo" ir teikia savo pastabas.

Santrauka

Mūsų vertinimu, dabartinis Projektas yra ydingas ir taisytinas, nes:

1. Jis neatitinka Energetikos įstatymo ir Viešojo administravimo įstatymo reikalavimų. Projektu nustatoma įmoka už reguliuojamosios veiklos priežiūrą, įskaitant ir už tam tikras administracines paslaugas, už kurių teikimą draudžiama nustatyti bet kokią atlyginimą. Pagal Energetikos įstatymą, VERT turi nustatyti atitinkamas rinkliavas už *teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus*, todėl Projekte Įmokos apimtis yra nepagrįstai išplečiama ir Įmoka mokama už visą ir bet kokią VERT veiklą apskritai, įskaitant subjektų priežiūrą, skundų nagrinėjimą, konsultavimą ir pan.
2. Įmoka ir jos apskaičiavimo formulė yra neapibrėžta ir nekonkreči. Jos pagrindu Įmokos mokėtojai negali įsivertinti net preliminaraus būsimos Įmokos dydžio. Įmokos dydis yra paremtas apskritai visomis VERT sąnaudomis (darbuotojų užmokesčiui, transportui, IT išlaidoms, komandiruotėms ir pan.), o ne sąnaudomis konkrečiai paslaugai suteikti, todėl VERT sudaromos galimybės piktnaudžiauti planuojant būsimas išlaidas, o jas padengti turės būtent Įmokos mokėtojai. Tokiu būdu yra ne tik pažeidžiami teisės aktai, pavyzdžiui, Viešojo administravimo įstatymas, bet ir bendrieji teisės principai (teisėtų lūkesčių principas).

Projektas buvo parengtas atsižvelgiant į tai, kad VERT perėmė kai kurias kitų institucijų funkcijas (savivaldybės administracijos direktoriaus funkcijas ir Valstybinės energetikos inspekcijos funkcijas), t. y. keitėsi viešųjų subjektų funkcinė struktūra. Tačiau jokių kitų esminių teisės aktų ar situacijos prekybos naftos produktais ar suskystintomis naftos dujomis rinkose pasikeitimų nebuvo, **dėl to yra ekonomiškai nepagrįsta ir neteisinga Įmokos mokėtojų atžvilgiu taikyti naujus, didesnius mokesčius.**

Dėl šių priežasčių mes visiškai nesutinkame su Įmokos reguliavimu pagal dabartinį Projektą, nes jis neatitinka aukštesnės galios teisės aktų reikalavimų ir yra ekonomiškai nepagrįstas.

1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – **VERT** arba **Taryba**) yra viešai paskelbusi Įmokos už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus, susijusius su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos projektą (toliau – **Projektas**). Remiantis viešai paskelbta informacija, pasiūlymus ir pastabas dėl Projekto suinteresuoti subjektai turi pateikti iki **2019 m. rugsėjo 3 d.** Todėl, nepraleisdami nustatyto termino, teikiame šias pastabas dėl Projekto turinio.

2. Mūsų vertinimu, Projekto turinys yra ydingas ir netgi prieštarauja aukštesnės galios teisės aktų nuostatomis bei teisės principų reikalavimams. Toliau nurodome išsamius tokią mūsų poziciją pagrindžiančius argumentus.
- I. **Projekte numatyta Įmoka yra nesuderinta su Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo bei kitų aukštesnės galios teisės aktų nuostatomis ir tiesiogiai joms prieštarauja**
3. VERT parengtame Projekte nurodyta įmoka už VERT teikiamas paslaugas teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus, susijusius su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra (toliau – **Įmoka**), atsižvelgiant į Projekte numatytą jos skaičiavimo tvarką, paskirtį ir kitas Projekte nurodytas nuostatas, tiesiogiai prieštarauja, visų pirma, imperatyvioms Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – **Viešojo administravimo įstatymas**) ir Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo (toliau – **Rinkliavų įstatymas**) nuostatomis. Be to, Įmoka neatitinka ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (toliau – **Energetikos įstatymas**) 8 straipsnio 18 dalies 6 punkto nuostatų, kurių įgyvendinimui ir buvo parengtas Projektas. Projektas yra laikomas poįstatyminiu teisės aktu, t. y. juo realizuojamos įstatymo normos, tačiau toks teisės aktas negali pakeisti paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios savo galia konkuruotų su įstatymo normomis. Poįstatyminiai aktai negali prieštarauti Konstitucijai ir Seimo išleistiems įstatymams, o juo labiau negali keisti įstatymų normų, jų turinio¹. Atsižvelgiant į tai, Projekto korekcijos yra būtinos, nes kitu atveju jo, kaip poįstatyminio teisės akto, nuostatos prieštarautų imperatyvioms aukštesnės galios teisės aktų nuostatomis ir bus negaliojančios.
4. VERT parengė Projektą siekdama įgyvendinti Energetikos įstatymo 8 straipsnio 18 dalies 6 punktą pakeičiančias nuostatas, įtvirtintas Nr. IX-884 8, 13, 21, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIII-2085 (toliau – **Pakeitimas**).
5. Šiuo Pakeitimu VERT buvo perduotos funkcijos, priklausiusios kitiems subjektams, t. y. Valstybinei energetikos inspekcijai ir savivaldybės administracijos direktoriui. Šiems subjektams Įmokos mokėtojai mokėdavo už atitinkamų leidimų, atestatų, pažymų išdavimą, t. y. administracines paslaugas. iki Pakeitimo įsigaliojimo leidimus verstis didmenine ir mažmenine prekyba nefasuotais naftos produktais ir suskystintomis naftos dujomis (toliau – **Leidimai**) išduodavo, sustabdydavo jų galiojimą, panaikindavo galiojimo sustabdymą, panaikindavo jų galiojimą ir juos keisdavo ne VERT, o savivaldybės administracijos direktorius. **Todėl, akivaizdu, jog į VERT kompetencijas įtraukus šias su Leidimais susijusias paslaugas, už ši paslaugų paketą turėjo būti numatyta analogiško pobūdžio rinkliava, kokia buvo Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklėse.**

¹ žr. 1994 m. sausio 19 d Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimą dėl Lietuvos Respublikos 1993 m. birželio 17 d. Seimo nutarimo „Dėl žemės reformos pagrindinių krypčių“ atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai

6. Leidimų ir licencijų išdavimas pagal Viešojo administravimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punktą yra laikomas administracine paslauga, todėl įgyvendindama Pakeitimą VERT privalo vadovautis ne tik Energetikos įstatymo, bet ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių administracinių paslaugų teikimą, nuostatomis.
7. Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje numatyta, jog *administracinė paslauga – viešojo administravimo subjekto veiksmai, apimantys leidimų, licencijų ar dokumentų, kuriais patvirtinamas tam tikras juridinis faktas, išdavimą, asmenų deklaracijų priėmimą ir tvarkymą, asmenų konsultavimą viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais, įstatymų nustatytos viešojo administravimo subjekto informacijos teikimą asmenims, administracinės procedūros vykdymą.*
8. Viešojo administravimo įstatymo 15 straipsnio 5 dalyje numatyta, jog *rinkliavas ar kitokį atlyginimą už administracines paslaugas nustato įstatymai ar jų pagrindu priimti teisės aktai. Rinkliavos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymu, o kitokio atlyginimo už administracines paslaugas dydį pagal Vyriausybės patvirtintus kriterijus nustato viešojo administravimo institucijos, kurios nustato atitinkamų administracinių paslaugų teikimo tvarką, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip. **Rinkliava ar kitoks atlyginimas nėra nustatomi už šio straipsnio 1 dalies 3, 4 ir 6 punktuose nurodytas administracines paslaugas, taip pat už viešojo administravimo subjekto atliekamą asmenų prašymų suteikti administracinę paslaugą nagrinėjimą.***
9. Vertinant šias teisės aktų nuostatas akivaizdu, jog: (a) už kai kurių administracinių paslaugų teikimą gali būti nustatoma rinkliava ar kitoks atlyginimas; (b) už administracines paslaugas - deklaracijų priėmimą ir tvarkymą, asmenų konsultavimą viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais, administracinės procedūros vykdymą ir viešojo administravimo subjekto atliekamą asmenų prašymų suteikti administracinę paslaugą nagrinėjimą negali būti imamas joks atlyginimas, t. y. šios administracinės paslaugos asmenims teikiamos nemokamai.
10. Pakeitimu įtvirtinta Energetikos įstatymo 8 straipsnio 18 dalies 6 punkto nuostata šiuo aspektu yra suderinta su šiomis Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis – šia nuostata yra numatyta VERT teisė už **atliekamus darbus ir teikiamas paslaugas**, susijusias su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra gauti atlyginimą iš subjektų. Tokią teisę viešojo administravimo subjektams užtikrina ir Viešojo administravimo įstatymas, numatydamas teisę gauti rinkliavą ar kitokį atlyginimą už administracinių paslaugų teikimą. Tačiau Projekte „atliekami darbai ir teikiamos paslaugos, susijusios su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra“ buvo pakeisti į „reguliuojamosios veiklos priežiūrą“ apskritai.
11. Atkreiptinas dėmesys į Projekto 1 punktą:

Įmokos už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus, susijusias su energetikos įmonių turinčių leidimų prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimų prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka (toliau – Tvarka) reglamentuoja įmokų už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) atliekamą Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 18 dalies 6 punkte nurodytų įmonių reguliuojamosios veiklos priežiūrą (periodiniai leidimo turėtojo patikrinimai, skundų nagrinėjimas, leidimo turėtojo vykdomos veiklos atitikties teisės aktų reikalavimams vertinimas, leidimo turėtojo konsultavimas ir informacijos teikimas, leidimų turėtojo pateiktų finansinių ataskaitų vertinimas bei monitoringas ir kt.) bei nustato įmokos mokėjimo tvarką.

12. Pagal šią Projekto nuostatą, Įmoka bus mokama ne už **atliekamus darbus ir teikiamas paslaugas**, kaip numatyta Pakeitime, kurio įgyvendinimui skirtas Projektas, o už **įmonių reguliuojamosios veiklos priežiūrą**, t. y. už VERT, kaip biudžetinės įstaigos, tiesioginių funkcijų vykdymą. Pagal šią Projekto nuostatą, Įmokos mokėtojai turės mokėti ne tik už VERT teikiamas administracines paslaugas, bet ir už veiklą visai kitoje viešojo administravimo srityje - kontroliuojant įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimą (Viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnis), užsiimant ūkio subjektų veiklos priežiūra (Viešojo administravimo įstatymo 36¹ straipsnis). Pabrėžiame, jog šia nuostata buvo visiškai perfrazuotos Energetikos įstatymo 8 straipsnio 18 dalies 6 punkto nuostatos jas Įmokos objektą apibrėžiant ne kaip atliekamus darbus ir teikiamas paslaugas, o kaip reguliuojamosios veiklos priežiūrą.
13. Pabrėžiame, jog tuo atveju jei įstatymų leidėjo valia būtų buvusi numatyti analogišką reguliavimą įtvirtintam Energetikos įstatymo 8 straipsnio 18 dalies 1 punkte, tai būtų atitinkamai nurodyta ir pažymėta. Šiuo atveju tai nėra padaryta, todėl ūkio subjektams nesuprantama, kodėl VERT bando taikyti panašaus pobūdžio taisykles.
14. Dar daugiau – Projekto 1 punkte skliaustuose pateikiami pavyzdžiai veiklų, už kurių vykdymą turės būti mokama Įmoka, t. y. periodiniai leidimo turėtojo patikrinimai, skundų nagrinėjimas, leidimo turėtojo vykdomos veiklos atitikties teisės aktų reikalavimams vertinimas, leidimo turėtojo konsultavimas ir informacijos teikimas, leidimų turėtojo pateiktų finansinių ataskaitų vertinimas bei monitoringas ir kt. **Šie veiksmai apima, pavyzdžiui, subjektų konsultavimą ir skundų nagrinėjimą – nors už šias administracines paslaugas bet kokį atlyginimą imti imperatyviai draudžia Viešojo administravimo įstatymo 15 straipsnio 5 dalies nuostatos.**
15. Apibendrinant, teisės aktų pagrindu VERT turi teisę imti kokį nors atlyginimą už administracinių paslaugų teikimą (ir tai tik tu, už kurių teikimą reikalauti atlyginimo nedraudžia įstatymai), t. y. darbus ir paslaugas, kaip numatyta Energetikos įstatymo 8 straipsnio 18 dalies 6 punkte. Tuo tarpu, remiantis VERT pateiktu Projektu, **siekama reikalauti atlyginimo už apskritai visą VERT viešojo administravimo veiklą, įskaitant skundų nagrinėjimą, subjektų patikrinimus ir pan.** Toks reglamentavimas yra netoleruotinas ir grubiai prieštarauja Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatoms.

16. Mūsų poziciją patvirtina ne tik teisės aktai, bet ir kitų valstybės institucijų, vienu ar kitu būdu reguliuojančiu degalinių veiklą, praktika. Pavyzdžiui, **VERT funkcijas, susijusias su Įmokos mokėtojų komercine veikla, perėmė iš Valstybinės energetikos inspekcijos ir savivaldybės administracijos direktoriaus. Šiems subjektams Įmokos mokėtojai mokėdavo už atitinkamų leidimų, atestatų, pažymų išdavimą, t. y. administracines paslaugas pagal Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklės², bet niekada neturėjo teisės aktų nustatytos pareigos mokėti atitinkamą ketvirčio mokesį už visą ir bet kokią šių institucijų veiklą, susijusią su atitinkama sritimi.**
17. Be to, degalinių vykdomą veiklą, t. y. kiekvieną mažmeninės prekybos vietą, nes jose parduodamos ir įvairios prekės bei teikiamos paslaugos, šiandien kontroliuoja net 11 viešojo administravimo (valstybinių institucijų) subjektų. Septyniems subjektams už jų vykdomas funkcijas nereikia atlikti apskritai jokių mokėjimų, o Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai, Valstybinei energetikos inspekcijai ir savivaldybių administracijai reikėjo mokėti išimtinai tik už suteiktas administracines paslaugas, t. y. leidimų, pažymų, licencijų išdavimą. Todėl galimybė VERT nusimatyti visiškai naują, neapibrėžto dydžio „abonentinį“ mokėjimą neatitinka esamos kitų institucijų praktikos.
18. **Akivaizdu, jog Projektu siūloma įdiegti praktika grubiai prieštarautų imperatyvioms Viešojo administravimo įstatymo nuostatom.** Be to, ji yra nesuderinama su Pakeitimu įtvirtinta Energetikos įstatymo nuostata, jog atlyginimas imamas atliekamus darbus ir teikiamas paslaugas, o ne už apskritai visą ir bet kokią VERT veiklą, susijusią su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra. Todėl, mūsų vertinimu, VERT netinkamai interpretavo Pakeitimu įtvirtintas nuostatas, nukrypo nuo jų turinio, o Projektas esmingai prieštarauja aukštesnės galios teisės aktų nuostatom.
- II. Projekte numatyta Įmoka yra neapibrėžta, o jos skaičiavimo tvarka – neaiški, todėl ji prieštarauja teisės aktų nuostatom ir bendriesiems teisės principams**
19. VERT parengtame Projekte nurodyta Įmokos apskaičiavimo tvarka yra neapibrėžta ir nekonkreči, nors teisės aktai, pavyzdžiui, Rinkliavų įstatymas, apskritai reikalauja įtvirtinti konkretų dydį už administracinių paslaugų teikimą ir nurodo, į ką atsižvelgiant toks dydis turi būti apskaičiuojamas. Tuo tarpu Projekte pateikiama Įmokos apskaičiavimo tvarka yra ne tik kad neaiški, bet ir sudaro galimybes VERT visas teises galimybes piktnaudžiauti suteiktais įgaliojimais.
20. Remiantis Projekto 4 punktu, *įmoka už VERT teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus, susijusius su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra, grindžiama VERT sąnaudomis ir apskaičiuojama pagal (1) formulę:*

² Pažymime, jog šiose taisyklėse netgi pateikiama konkreči nuoroda į Rinkliavų įstatymą (12 punktą). Šios Taisyklės yra suderintos su Viešojo administravimo įstatymu ir kitais teisės aktais.

$$I = I_{pv} * PV; (Eur) \quad (1)$$

čia:

I_{pv} – Įmoka apskaičiuota vienai Leidimo turėtojo prekybos vietai, kuri skaičiuojama pagal (2) formulę:

$$I_{pv} = (S_{DU} + S_{tr} + S_{kt}) / PV; (Eur) \quad (2)$$

čia:

S_{DU} – Tarybos struktūrinių padalinių darbuotojų metinis darbo užmokestis (darbuotojų darbo užmokestis, darbdavio mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos (SODRA));

S_{tr} – sąnaudos transportui (reguliuojamosios veiklos priežiūrai vykdyti reikalingo transporto įsigijimas, draudimas, eksploatavimo ir kuro sąnaudos);

S_{kt} – kitos Tarybos sąnaudos (Tarybos struktūrinių padalinių darbuotojų darbo vietų įrengimas ir išlaikymas, patalpų nuoma, darbo priemonių įsigijimas, darbuotojų mokymai, IT išlaidos (kompiuterinė įranga, programinė įranga, licencijos, papildomų duomenų resursai), komandiruočių ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei kitos pagrįstos sąnaudos);

PV – Tarybos išduotuose Leidimuose, kurių galiojimas nėra sustabdytas, nurodytų prekybos vietų skaičius, įmokos skaičiavimo dieną.

21. Mūsų vertinimu, VERT vėl klaidingai interpretavo įstatymų leidėjo poziciją ir Pakeitimo turinį, todėl Projekte nustatyta neteisėta ir nepagrįsta Įmokos skaičiavimo tvarka.
22. Greičiausiai VERT pasirinko apibrėžti Įmokos formulę VERT darbuotojų darbo užmokesčių, sąnaudomis transportui ir kitomis VERT sąnaudomis remdamasi šia konkrečia Energetikos įstatymo 8 straipsnio 18 dalies 6 punkto nuostata: *Įmokų už Tarybos atliekamus darbus ir teikiamas paslaugas, susijusias su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, reguliuojamosios veiklos priežiūra, dydžius ir mokėjimo tvarką nustato Taryba, pagrįsdama Tarybos sąnaudomis.*
23. VERT, nustatydamą Įmokos apskaičiavimo formulę pagal sąnaudas, kaip tai numato Energetikos įstatymo 8 straipsnio 18 dalies 6 punktas, turėjo vertinti ne visas apskritai savo patiriamas sąnaudas, o **sąnaudas, kurios yra būtinos tai konkrečiai administracinei paslaugai (pavyzdžiui, Leidimų išdavimui, Leidimų pakeitimui, dublikatų išdavimui) suteikti.**
24. Be to, VERT, nustatydamą Įmokos apskaičiavimo formulę, nenurodė esminių sudedamųjų dalių, kurių pagrindu Įmokos mokėtojai elementariai galėtų pasiskaičiuoti mokėtiną Įmoką, arba jos apibūdintos itin neaiškiai, todėl yra pažeidžiami Įmokos mokėtojų teisėti lūkesčiai prognozuoti savo būsimų įsipareigojimų dydį.

- 24.1. S_{DU} – Tarybos struktūrinių padalinių darbuotojų metinis darbo užmokestis (darbuotojų darbo užmokestis, darbdavio mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos (SODRA)). Formulėje nenurodoma, ar turimas omenyje vidutinis darbo užmokestis, ar visų VERT dirbančių darbuotojų darbo užmokesčio suma. Taip pat formulėje net nenurodoma, kokio laikotarpio VERT darbuotojų darbo užmokestis bus vertinamas. Kyla pagrįstų abejonų ir dėl Įmokos mokėtojų pareigos kompensuoti VERT mokesčines prievoles, t. y. socialinio draudimo įmokas. Bet to, VERT turi galimybes reguliuoti darbuotojų skaičių ir jų darbo užmokestį, todėl sudaromos galimybės piktnaudžiavimui nepagrįstai keliant Įmokos dydį.
- 24.2. S_{tr} – sąnaudų transportui (reguliuojamosios veiklos priežiūrai vykdyti reikalingo transporto įsigijimas, draudimas, eksploatavimo ir kuro sąnaudų). Šios sąnaudų yra visiškai neapibrėžtos ir abstrakčios – Įmokos mokėtojai neturi iš esmės jokios galimybės prognozuoti šios įkainio sudedamosios dalies dydžio. Šis dydis gali itin kisti priklausomai nuo to, ar VERT įsigis naujo transporto, jo rūšies, modelio, kiekio, eksploatavimo kaštų. Įmokos mokėtojams nėra aišku, kaip apskritai bus kontroliuojamos ir ribojamos VERT išlaidos transportui ir ar jomis nebus piktnaudžiaujama.
- 24.3. S_{kt} – kitos Tarybos sąnaudų (Tarybos struktūrinių padalinių darbuotojų darbo vietų įrengimas ir išlaikymas, patalpų nuoma, darbo priemonių įsigijimas, darbuotojų mokymai, IT išlaidos (kompiuterinė įranga, programinė įranga, licencijos, papildomų duomenų resursai), komandiruočių ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei kitos pagrįstos sąnaudų). Šis dydis taip pat yra itin abstraktus ir Įmokos mokėtojai neturi jokių galimybių numatyti jo dydžio. Apskritai čia gali patekti bet kokio tipo ir dydžio išlaidos, susijusios su VERT einamąja veikla.
25. Atkreiptinas dėmesys ir į formulių sudedamąją dalį PV (Tarybos išduotuose Leidimuose, kurių galiojimas nėra sustabdytas, nurodytų prekybos vietų skaičius, įmokos skaičiavimo dieną). Nesuprantama, koku būdu šis dydis gali figūruoti ir pirmoje, ir antroje formulėje. Greičiausiai pirmoje formulėje PV turėtų būti apibrėžtas kaip konkrečiam Įmokos mokėtojui priklausančių prekybos vietų skaičius. Bet koku atveju, PV dydžio apibrėžimas turi būti patikslintas, nes šiuo metu jis yra nepakankamai aiškus.
26. Vertinant abi formules sistemiškai taip, kaip jos pateikiamos dabar, gali netgi susidaryti įspūdis, jog Įmokos mokėtojams reikės kompensuoti 100 procentų VERT patiriamų darbo užmokesčio, transporto ir kitų sąnaudų. Akivaizdu, jog toks reglamentavimas yra nelogiškas ir netoleruotinas, nes Įmokos mokėtojai iš esmės būtų įpareigoti išlaikyti visą VERT ir padengti visas jos sąnaudas.
27. Taigi, visų pirma, remiantis Viešojo administravimo įstatymo, Rinkliavų įstatymo ir kitų susijusių teisės aktų nuostatomis, turi būti nustatomi konkretūs rinkliavų dydžiai už konkrečias suteiktas paslaugas ar atliktus darbus. Mūsų vertinimu, tokioje situacijoje teisės aktai nenumato galimybės įvesti tokio modelio nekonkreto dydžio „abonentinį“ mokėjimą. Visų antra, dabartinė Įmokos apskaičiavimo formulė yra neaiški ir VERT sudaromos galimybės piktnaudžiauti planuojant išlaidas, o Įmokos mokėtojai net negali apskaičiuoti jos dydžio, todėl negali būti praktiškai įgyvendinta.

28. Papildomai akcentuojame, jog paskutiniu metu nebuvo jokių esminių pakeitimų prekybos naftos produktais ir (arba) suskystintomis naftos dujomis rinkose ar veiklą jose reguliuojančiuose teisės aktuose – Pakeitimo esmė yra viešųjų subjektų funkcijų pertvarkymas. Todėl yra mažų mažiausiai nepagrįsta ir neteisinga taikyti naujus mokesčius Įmokos mokėtojams, kurie nei yra pakankamai apibrėžti, nei turi kokį nors ekonominį ar teisinį pagrindą. Toks teisinis reglamentavimas, be jokios abejonės, sumažintų atitinkamų ūkio subjektų pasitikėjimą VERT kaip priežiūros institucija bei ribotų iniciatyvas pradėti komercinę veiklą prekybos naftos produktais ir (arba) suskystintomis naftos dujomis rinkose, taigi, ribotų konkurenciją ir sumažintų atitinkamų rinkų patrauklumą investuotojams.
29. Įmokų mokėtojams nesuprantama, kodėl jiems turėtų tekti pareiga išlaikyti naujai įsteigtą instituciją – VERT, t. y. kokia pridėtinę vertę ar kitokią naudą toks struktūrinis viešojo administravimo subjektų pakeitimas turės prekybos naftos produktais ir (arba) suskystintomis naftos dujomis rinkoms ir kokia iš to nauda ūkio subjektams ir vartotojams. Tuo tarpu mokestinė našta, interpretuojant Pakeitimą taip, kaip jį supranta VERT išaugtų neapibrėžta suma.
30. Be to, atkreipiame dėmesį, jog numaćius Įmokų mokėtojams pareigą kone visiškai išlaikyti naują instituciją – VERT – padengiant visas jos sąnaudas, Įmokų mokėtojai būtų priversti itin kelti produkcijos kainas, todėl galiausiai dėl ydingo Projekto nukentėtų vartotojai.

Dėl šių priežasčių mes visiškai nesutinkame su Įmokos reguliavimu pagal dabartinį Projektą, nes jis neatitinka aukštesnės galios teisės aktų reikalavimų ir yra ekonomiškai nepagrįstas.

Pagarbiai

Vidas Šukys
Lietuviškų degalinių sąjungos
Vykdantysis direktorius

Daiva Jokšienė
LNPPĪA
Prezidentė

el. p. sajunga.lvpnps@gmail.com
Tel. 8 682 60516

el. p. daiva.joksiene@oilunion.lt
Tel. +370 699 21097